

TRUMAN BESZÉDE A KONGRESSZUS KÉT HÁZÁNAK EGYÜTTES ÜLÉSÉN. 1947. MÁRCIUS 12.

(H. S. Truman: Public Papers of the Presidents of the United States 1947. Washington, 1953. pp. 176–180)

ELNÖK ÚR, SZÓVIVŐ ÚR, KONGRESSZUSI KÉPVISELŐ URAK!

A világ jelenlegi súlyos helyzete tette szükségessé megjelenésemet a kongresszus együttes ülésén.

Külpolitikáról, s az ország nemzetbiztonságáról lesz szó.

A jelenlegi helyzet egyik aspektusa – amelyet megfontolás és határozat hozatal céljából önök elé tárok – Görögországgal és Törökországgal kapcsolatos.

A görög kormány sürgős kérelmet juttatott el az Egyesült Államokhoz, melyben pénzügyi és gazdasági támogatást kér. A Görögországban akkreditált amerikai nagykövet mostani, illetve a jelenleg Görögországban tartózkodó Amerikai Gazdasági Misszió előzetes jelentései megerősítik a görög kormány álláspontját, mely szerint ha Görögország fenn akar maradni mint független nemzet, úgy támogatásunkra múlhatatlan szükség van.

Hiszem, hogy az amerikai nép és a kongresszus nem óhajtja, hogy a görög kormány kérelme ne találjon meghallgatásra.

Görögország nem gazdag ország. A kellő természeti erőforrások hiánya kemény munkára kényszerítette a görög népet, hogy megélhessen. 1940 óta e szorgalmas és békeszerető országnak szenvedések sorozata jutott osztályrészéül: invázió, négy éves könyörtelen megszállás és keserű belviszály.

Amikor a felszabadító erők Görögország földjére léptek, tragikus állapotokra találtak. A visszavonuló németek jóformán az összes vasútvonalat, utat, kikötői létesítményt lerombolták, tönkretették a hírközlő eszközöket és a kereskedelmi flottát. Több mint ezer falvat égettek föl. A gyermekek 85 százaléka tüdőbeteg lett. Az állatállományt, a szárnyasokat, az elrekvirált állatokat elvitték vagy elpusztították. Az infláció gyakorlatilag az összes megtakarítást felemésztette.

E tragikus körülmények folytán egy militáns kisebbség, kihasználva az emberek szenvedését és nélkülözését, politikai zürzavart teremthetett, ami mostanáig lehetetlenné tette az ország gazdasági helyreállítását.

Görögországnak jelenleg nem rendelkezésére olyan pénzügyi alapok, melyekkel fedezhetné a puszta életbenmaradáshoz elengedhetetle-

nül szükséges javak importját. A görög nép ilyen körülmények között nem juthat el az újjáépítés kérdésének megoldásáig. Görögországnak nyomasztóan nagy szüksége van a pénzügyi és gazdasági támogatásra, hogy ismét beszerezhesse a szükséges élelmiszert, ruhaneműt, tüzelőt és vetőmagot. Ezek nélkülözhetetlenek a görög nép életbenmaradásához, de csak külföldről beszerezhetők. Segítenünk kell ennek az országnak, hogy importálhassa a szükséges javakat, különben aligha teremtheti újjá a gazdasági és politikai talpraállásához olyannyira nélkülözhetetlen belső rendet és biztonságot.

A görög kormány ezenkívül kérte tapasztalt amerikai közigazgatási szakemberek, közgazdászok és technikusok kiküldését is, hogy egy szilárd és magát önerejéből fenntartó gazdaság megteremtésének, illetve a közigazgatás megjavításának céljából biztosítsák az országnak juttatandó pénzügyi és egyéb segélyek hatékony felhasználását.

A görög állam pusztá létét fenyegetik jelenleg azok a terrorcselekmények, melyeket néhány ezer – kommunisták vezette – fegyveres hajt végre, s akik jónéhány körzetben, de különösen az ország északi határvidékein szállnak szembe sikeresen a kormányhatalommal. Az ENSZ Biztonsági Tanácsa kiküldött egy bizottságot, mely jelenleg az Észak-Görögországban uralkodó zavaros viszonyokat, illetve azokat az állítólagos határvillongásokat tanulmányozza, amelyek Görögország és egyes szomszédai – Albánia, Bulgária és Jugoszlávia – között pattantak ki.

Pillanatnyilag a görög kormány képtelen úrrá lenni a helyzeten. A görög hadsereg kicsi, fegyverzete szegényes. Hogy a kormány az ország teljes területén érvényesíthesse hatalmát, hadianyagra, fegyverre van szüksége.

Ha azt akarjuk, hogy önerejére támaszkodó és önmagát megbecsülő demokráciává váljék, Görögországnak támogatást kell kapnia.

Ezt a támogatást az Egyesült Államoknak kell megadnia. Bizonyos fajta gazdasági és közsegélyeket már biztosítottunk Görögország számára, de ezek elégtelenek.

Nincs más ország a földön, melyhez a demokratikus Görögország fordulhatna.

Nincs más nemzet, mely képes és hajlandó lenne biztosítani egy demokratikus görög kormány számára a szükséges támogatást.

A brit kormány, mely mostanáig segítette Görögországot, március 31-től már nem tudja tovább folyósítani a pénzügyi és gazdasági segélyt. Nagy-Britannia maga is arra kényszerült, hogy a világ egyes részeiben – így Görögországban is – vállalt anyagi kötelezettségeit mérsékelje, illetve esetenként fel is számolja.

Fontolóra vettük, hogy az ENSZ mi módon járulhatna hozzá a válság megoldásához. A helyzet azonban sürgető és azonnali cselekvést követel, az ENSZ és kapcsolt szervezetei pedig nincsenek abban a helyzetben, hogy megfelelő segítséget nyújthatnának.

Egy nagyon fontos mozzanatra kell felhívnom figyelmüket: a görög kormány az általunk nyújtandó pénzügyi és egyéb természetű támogatás hatékony felhasználásának, valamint a közigazgatás megjavításának tekintetében is kérte segítségünket. Ez mindennél fontosabb, ugyanis a Görögország számára hozzáférhetővé tett összes pénzügyi alap felhasználását mi fogjuk ellenőrizni. Így minden kiadott dollárunkkal azt a célt szolgálhatjuk, hogy Görögország a saját lábára álljon, s hogy olyan gazdaságot hozzon létre, melynek viszonyai között egy egészséges demokrácia virágozhat.

Nincs tökéletes kormányzat. A demokrácia egyik legfőbb erénye azonban az, hogy hibái mindig láthatók, s azok a demokratikus fejlődés során kimutathatók és felszámolhatók. Görögország kormánya sem tökéletes. Mindazonáltal a múlt évben megválasztott parlament 85 százalékának akaratát képviseli. Külföldi megfigyelők – köztük 692 amerikai – úgy ítélik meg, hogy a választások tisztességesek voltak, s hogy torzításmentesen tükrözik a görög nép nézeteit.

A görög kormány a káosz és a szélsőséges viszonyai közepette látja el feladatát. Követett el hibákat is. Ha segítséget nyújtunk Görögországnak, ez nem jelenti azt, hogy az Egyesült Államok mindent el fog nézni, amit a görög kormány tett vagy tenni fog. Elítéltük a múltban, elítéljük most is a szélsőséges módszereket, szolgáljanak azok akár jobb-, akár baloldali érdekeket. Türelemre intettünk a múltban, türelemre intünk most is.

Görögország szomszédja, Törökország, szintén megérdemli figyelmünket.

Törökországnak mint független és gazdaságilag szilárd alapokkal bíró államnak a jövője nyilvánvalóan nem kevésbé fontos a világ szabadságszerető népei számára, mint Görögországé. A török nép mostani életkörülményei nagymértékben különböznek szomszédjaétól. Törökországot elkerülték a Görögországot sújtó csapások, ezenkívül a háború alatt az Egyesült Államok és Nagy-Britannia anyagilag támogatták az országot.

Mindazonáltal Törökországnak most mégis szüksége van segítségünkre.

Nemzeti integritásának megőrzéséhez nélkülözhetetlen az ország modernizálása. Törökország ezért már a háború óta igényli Nagy-Britanniától és az Egyesült Államoktól pótlólagos pénzügyi segély biztosítását.

Törökország integritásának fenntartása nélkülözhetetlen a Közel-Kelet rendjének megóvásához.

A brit kormány arról tájékoztatott bennünket, miszerint Nagy-Britannia kénytelen leállítani a Törökországnak folyósított pénzügyi és gazdasági segítyt, mivel minden erejét igénybe veszi saját gondjainak megoldása.

Ha azt akarjuk, hogy Törökország hozzájusson a szükséges támogatáshoz, akkor – miként Görögország esetében is – az Egyesült Államokra hárul a feladat, hogy előteremtse ezt a támogatást. Az Egyesült Államok az egyetlen ország, mely képes segítséget nyújtani.

Teljes mértékben tisztában vagyok vele, hogy milyen komoly és szer-teágazó következményekkel jár, ha támogatást nyújtunk e két államnak. Éppen ezért e következményeket most kongresszus elé tárom.

Az Egyesült Államok külpolitikájának egyik legfőbb célkitűzése olyan feltételek megteremtése, melyek minden nemzet számára – így a mi szá-munkra is – lehetővé teszik az erőszaktól és kényszer-től mentes életforma megvalósítását. A Németországgal és Japánnal megvívott háborúknak ez volt az alapvető célja. Győzelmünket olyan országok felett arattuk, melyek a maguk akaratát és a maguk életformáját akarták rákényszeríteni más nem-zetekre.

A nemzetek erőszakmentes, békés fejlődésének biztosítása érdekében az Egyesült Államok vezető szerepet vállalt az Egyesült Nemzetek Szerve-zetének létrehozásában. Az ENSZ feladata az, hogy minden tagja számára lehetővé tegye a tartós békét és a függetlenséget. Céljainkat azonban csak akkor fogjuk elérni, ha hajlandók vagyunk a szabad népek segítségére lenni. Csak így őrizhetik meg szabad intézményeiket és nemzeti integritásukat azokkal az agresszív mozgalmakkal szemben, melyek totalitárius rendszereket akarnak rájuk kényszeríteni. Ez nem több, mint annak világos felismerése, hogy a szabad népekre kényszerített totalitárius rendszerek, nyílt vagy burkolt agresszióval aláássák a nemzetközi béke alapjait s ezzel az Egyesült Államok biztonságát is.

Jó néhány népre kényszerítettek manapság akarata ellenére totalitá-rius rendszert. Az Egyesült Államok kormánya ismételten tiltakozott az erőszak és a megfélemlítés, a jaltai egyezmény lengyelországi, romániai és bulgáriai megsértése ellen. Ki kell jelentenem azt is, hogy sok más ország-ban is hasonló eseményeknek lehetünk tanúi.

A mostani világtörténelmi pillanatban csaknem minden nemzetnek választania kell az alternatív életformák között. E választás gyakran egyál-talán nem szabad választás.

Az egyik életforma a többség akaratán alapul, és a szabad intézmé-nyek, a képviseleti kormányzás, a szabad választások, a személyes szabadság

garantálása, a szólás- és vallásszabadság, valamint az különbözteti meg a másodiktól, hogy nincs politikai elnyomás.

A második életforma egy kisebbség akaratán alapul, mely kisebbség erőszakos úton kényszeríti rá uralmát a többségre. A terror, az elnyomás, az ellenőrzött sajtó és rádió, a korlátozott választások és a személyes szabadságjogok megnyirbálása jellemzi.

Hiszem, hogy az Egyesült Államok politikájának nem lehet más célja, csak a szabad népek támogatása, hogy sikerrel vívhassák meg az őket leigázní akaró fegyveres kisebbségek vagy külső erők elleni harcukat.

Hiszem, hogy segítenünk kell abban, hogy a szabad népek a maguk módján alakítsák sorsukat.

Hiszem, hogy segítségünknek elsősorban gazdasági és pénzügyi támogatásból kell állnia, ugyanis ez az, ami nélkül sem gazdasági stabilitás, sem pedig normális politikai élet nem létezhet.

A világ nem statikus és a *status quo* nem szent. Azt azonban nem engedhetjük meg, hogy a *status quo*-t az Egyesült Nemzetek Chartájának sérelmére erőszakkal, vagy olyan fortélyal, mint a politikai beszivárgás változtassák meg. Az Egyesült Államok érvényt fog szerezni az Egyesült Nemzetek Chartájában foglalt alapelveknek, és segítségére lesz a szabad és független nemzeteknek, hogy megőrizhessék szabadságukat.

Csak egy pillantást kell vetnünk a térképre, és kiderül, hogy a görög nemzet fennmaradása és integritása különösen nagy jelentőséggel bír, ha tágabb összefüggéseiben szemléljük a dolgot. Ha Görögország egy fegyveres kisebbség uralma alá kerülne, ennek hatása a szomszéd államra, Törökországra azonnali és igen súlyos lenne. A zűrzavar az egész Közel-Keletet tartalmazná, és mindenhol megbomlana a rend.

Sőt, ha Görögország mint független állam megszűnne létezni, ennek azokra az európai államokra is végzetes hatása lenne, melyek – miközben igyekeznek eltüntetni a háborús pusztítások nyomait – súlyos harcot vívnak szabadságuk és függetlenségük megőrzéséért.

Kimondhatatlan tragédia lenne e nemzetek számára, akik oly sokáig harcoltak a túlerő ellen, ha szörnyű áldozatokat követelő győzelmük semmivé foszlana. A szabad intézmények összeomlása és a függetlenség elvesztése nemcsak számukra, de a világ számára is végzetes csapás lenne. A szabadságukért és függetlenségükért küzdő szomszéd népeken hamarosan erőt venne a csüggedés és sorsuk talán az elbukás lenne.

Ha e sorsdöntő órában nem támogatjuk Görögországot és Törökországot, e tettünkől mind a nyugatra, mind pedig a keletre messzemenő következmények hárulnak.

Cselekednünk kell, habozás nélkül és azonnal!

Ezért kérem a kongresszust, hogy az 1948. június 30-ig terjedő időszakra hatalmazzon fel 400 millió dollár összegű segélyt Görögország és Törökország részére történő folyósítására. Az összeg megállapításakor a pénzsegély maximális nagyságát vettem figyelembe, melyből Görögország 350 milliódollárt kapna. A segély-program célja az éhínség és szenvedés megelőzése lenne a háború sújtotta országokban.

Kérem ezenkívül a kongresszust, hogy hatalmazzon fel a Görögország és Törökország által igényelt polgári és katonai személyzet kiküldésére. E személyzet feladata a helyreállításban való közreműködés, illetve az érintett országoknak nyújtandó pénzügyi és gazdasági segély felhasználásának ellenőrzése lenne. Javaslom, hogy a felhatalmazás érvénye terjedjen ki az arra alkalmas görög és török személyzet kiképzésére is.

Végül kérem a kongresszust, hogy adjon felhatalmazást a megszavazandó összeg minél gyorsabb és hatékonyabb felhasználására, hogy mielőbb biztosíthassuk a szükséges fogyasztási cikkeket, műszaki felszerelési tárgyakat és fegyverzetet.

Amennyiben az üzenetemben jelzett feladatok-teljesítéséhez további összegekre, illetve további felhatalmazásokra lenne szükség, habozás nélkül a kongresszus elé fogom vinni a kérdést. A kormányzat végrehajtó és törvényhozó szerveinek e feladat megoldásakor együtt kell működni.

Súlyos nehézségekkel kell megbirkóznunk.

Nem fordulnék a kongresszushoz, ha az alternatíva nem lenne még súlyosabb.

Az Egyesült Államok 341 milliárd dollárral járult hozzá a II. világháború megnyeréséhez. Ezt az összeget a világbéke és világszabadság ügyéért fektettük be.

Ennek alig több mint 10 százalékát teszi ki az a segély, amit a két ország támogatására kérek a kongresszustól. Úgy hiszem, eléggé nyilvánvaló, hogy meg kell óvnunk azt a befektetést, és bizonyossá kell tennünk, hogy nem volt hiábavaló.

A totalitárius rendszerek táptalaja a szenvedés és a nélkülözés. Nyomorból és viszályból merítik erejüket, hogy felnőjenek és megsokszorozódjanak. Fejlődésük csúcására akkor jutnak fel, amikor az emberekből kihal a jobb életbe vetett remény.

Ébren kell tartanunk ezt a reményt.

A világ szabad népei felénk tekintenek. Várják segítségünket, hogy megőrizhessék szabadságukat.

Ha visszariadunk vezető szerepünk vállalásától, a világbékét sodorhatjuk veszélybe – saját nemzetünk jólétét azonban biztos, hogy veszélybe sodorjuk.

Az események sebesen követik egymást: nagy a felelősség, amit viselnünk kell.

Bízom benne, hogy a kongresszus nem hátrál meg e felelősség elől.